718/05

Den 3. marts 2005 blev i sag nr. 64.035:

xxxx xxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxxx xxx xxxxx
xxxx xxxxxxxxxxxx

mod

Kommunernes
Pensionsforsikring A/S
Tuborg Havnevej 14
2900 Hellerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Kommunernes Pensionsforsikring A/S, klager over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning.

Forsikringen giver ret til udbetaling, hvis erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er varigt nedsat med mindst 2/3.

Klageren oplyser over for nævnet, at han i 1994 blev tilkendt offentlig pension efter et psykisk sammenbrud, og at han derudover lider af tinnitus. På baggrund heraf påstår klageren selskabet tilpligtet at udbetale ham forsikringsydelser.

Selskabet har ved skrivelse af 2/6 2004 til nævnet redegjort for sagen således:

"***Sagsfremstilling:***

J.J.B.s [klageren] forsikring trådte i kraft den 15.03.1986. Forsikringen er antaget på normale vilkår.

Den 25.10.1993 modtog selskabet ansøgning om dækning ved erhvervsevnetab fra forsikrede. Det fremgik heraf, at forsikrede havde tinnitus med psykiske følger. Det fremgik endvidere, at forsikrede som følge heraf var ukoncentreret, irritabel og havde samarbejdsproblemer.

Af sagsakterne vedlagt forsikredes brev af 27.10.1993 fremgik det af den psykologiske erklæring udfærdiget den 26.08.1993 under konklusionen, at den lægeligt ubehandlelige ørelidelse varigt vil medføre en nedsættelse af forsikredes erhvervsevne. Det fremgik endvidere af sagsakterne, at forsikrede havde søgt offentlig førtidspension.

Da forsikredes erhvervsmæssige situation var uafklaret, meddelte selskabet ved brev af 18.11.1993, afslag på dækning som følge af erhvervsevnetab.

Den 01.04.1994 fratrådte forsikrede den pensionsgivende stilling.

Ved brev af 17.06.1994 meddelte forsikrede, at han var tilkendt forhøjet almindelig førtidspension med virkning fra den 01.07.1994. Forsikrede oplyste, at han havde sendt en ankeskrivelse til Statsamtet, da han ønskede mellemste førtidspension.

Ved brev af 29.06.1994 meddelte selskabet forsikrede, at vi ikke for øjeblikket kunne vurdere hans erhvervsevnetab, men at han kunne vende tilbage, når resultatet af anken forelå.

Ved telefonsamtale den 27.03.2003 oplyste forsikrede, at hans pensionssag i kommunen var genoptaget på grund af Højesteretsdommen fra 1999, og han på ny ønskede, at søge om dækning ved erhvervsevnetab.

Den 08.04.2003 modtog selskabet ansøgning om dækning ved erhvervsevnetab. Det fremgik af ansøgningen, at forsikredes erhvervsevne var nedsat på grund af tinnitus og slidgigt.

Selskabet anmodede herefter om sagsakter fra F. Kommune, hvilket vi modtog den 13.05.2003. Det fremgik, at forsikredes sag var behandlet den 15.12.1994 i Den Sociale Ankestyrelse, der på baggrund af sagens akter ikke fandt, at forsikrede var berettiget til mellemste førtidspension. Ankestyrelsen havde lagt vægt på, at forsikrede led af øresusen samt personlighedsmæssige forandringer, men ikke egentlig psykisk

sygdom, ligesom det fremgik, at hørelsen var normal. Det fremgik endvidere, at den neurologiske lægekonsulent den 07.03.1994 ikke fandt, at der på grund af hyletonen fra øret var holdepunkt for at tilkende pension. Den psykiatriske lægekonsulent fandt den 11.04.1994, at forsikrede ikke var berettiget til pension på psykiatrisk grundlag.

Selskabet anmodede derpå Den Sociale Ankestyrelse om sagsakter, hvilket vi modtog den 20.06.2003. Det fremgik heraf, at forsikrede havde anmodet Den Sociale Ankestyrelse om genoptagelse af sin pensionssag med henvisning til Højesterets domme af 22.12.1999 og 12.01.2001. Det fremgik af de vedlagte årsopgørelser, at forsikrede har haft indtægter fra 1999 til 2002. I 2000 på 49.950 kr. i 2001 på 98.124 kr. og i 2002 på 131.447 kr.

Selskabet anmodede herefter om en speciallægeerklæring fra en læge i øre-næse-halssygdomme, som vi modtog den 07.11.2003. Af konklusionen i erklæringen fremgik bl.a., at 'tinnitus uden hørenedsættelse vil sædvanligvis ikke medføre noget større nedsættelse af funktionsniveau eller påvirke erhvervsstatus, og dette må formentlig også være tilfældet hos denne patient hvis man isoleret ser på hans beskedne høretab.' Afslutningsvis fremgår, 'umiddelbart er patientens erhvervsstatus formentlig nedsat ganske betydeligt, men der er ingen basis i den foretagne undersøgelse for at patientens funktionsniveau og erhvervsstatus skulle være påvirket i den grad patienten beskriver.'

Den 20.11.2003 modtog selskabet afgørelse af 31.07.2003 truffet af Den Sociale ankestyrelse. Det fremgik heraf, at Ankestyrelsen fastholdt afgørelsen af 27.12.1994, således at forsikrede ikke havde ret til mellemste førtidspension.

Herefter meddelte selskabet forsikrede afslag på ansøgning om dækning ved erhvervsevnetab. Selskabet lagde blandt andet vægt på, at speciallæge J.T. ikke fandt, at tinnitus uden hørenedsættelse ville medføre større nedsættelse af funktionsniveauet eller påvirke erhvervsstatus, og slet ikke i det omfang som forsikrede beskrev. Derudover blev der lagt vægt på, at forsikrede ikke lider af en egentlig psykisk sygdom samt at forsikrede havde været i stand til at udnytte en væsentlig resterhvervsevne.

Ved brev af 09.01.2004 påklagede forsikrede afgørelsen, som selskabet ved brev af 13.04.2004 fastholdt.

Det skal bemærkes, at selskabet den 01.03.2004 er påbegyndt udbetaling af alderspension til forsikrede.

Selskabets stillingtagen til klagen, jf. vedtægter for Forsikringsankenævnet § 5, stk. 1.:

I ankeskrivelsen af 06.05.2004 har J.J.B. klaget over, at KP har givet afslag på hans ansøgning om dækning ved erhvervsevnetab. Det fremgår af klagen, at forsikrede ønsker den erstatning for erhvervsevnetab, som han i flere år har betalt til.

Heroverfor gør selskabet gældende, at Ankenævnet for Forsikring må give selskabet medhold i, at forsikrede ikke opfylder betingelserne for dækning ved erhvervsevnetab.

• De relevante betingelser for at opnå dækning ved erhvervsevnetab følger af pensionsregulativets § 6 jfr. regulativ for præmiefritagelse og invalideydelse §§§1-2 og 5.

I denne sag betyder det, at forsikrede skal have dokumenteret et varigt erhvervsevnetab på mindst 2/3 indenfor ethvert erhverv for at være berettiget dækningen fra pensionsordningen.

• Det fremgik af speciallægeerklæringen fra J.T., at der ikke er basis i den foretagne undersøgelse for, at forsikredes funktionsniveau og erhvervsstatus er påvirket i den grad som forsikrede beskriver.

• Hverken Kommunen eller Den Sociale Ankestyrelse har fundet belæg for et erhvervsevnetab på 2/3 som er betingelsen for tilkendelse af mellemste førtidspension.

• Det fremgår af forsikredes årsopgørelser, at han har været i stand til at udnytte en væsentlig resterhvervsevne frem til 2002.

• Således foreligger der efter selskabets opfattelse ikke den fornødne dokumentation for, at forsikrede på det foreliggende grundlag kan anses for at være dækningsberettiget ved erhvervsevnetab i henhold til forsikringsbetingelserne.

På dette grundlag finder selskabet det ikke dokumenteret, at forsikrede har et varigt erhvervsevnetab på mindst 2/3 indenfor ethvert erhverv, hvorfor klagen ikke bør tages til følge."

Hertil har klageren ved skrivelse af 11/6 2004 til nævnet anført:

"Allerede i 1994 da jeg fik tilkendt social pension, mente både den psykologiske konsulent og K. Kommune som i sin tid behandlede min pensionssag, at jeg havde ret til (mindst) mellemste pension, samt anbefalede og indstillede mig til mellemste pension. Jeg havde endda modtaget det der svarer til mellemste pension i de første 2-3 måneder, det var R. Amts socialudvalg som omgjorde indstillingen. Sammenholdt med mit hidtidige arbejde - behageligt administrativt arbejde med flekstid, eget kontor m.m.- var mellemste pension det samme som 100 % invaliditet.

At jeg ikke skulle have problemer med hørelsen og tinnitusen er helt hen i vejret. Jeg opfatter min lidelse som værre og mere belastende end en decideret sindssygdom. Allerede for over 10 år siden, efter grundig undersøgelse på R. og B.s høreklinikker fik jeg ordineret 2 høreapparater, en såkaldt maske samt psykologhjælp. For ca. en måned siden har jeg, ligeledes efter grundig undersøgelse, fået et par nye høreapparater, en 'masker' samt tilbud om psykologhjælp på B. hospital.

Det er rigtigt at jeg i 2001 og 2002 havde tjent lidt ekstra penge, men det var efter 10 års social deroute hvor den pension jeg modtog ikke engang kunne dække mine boligudgifter. I de 10 år med laveste pension mistede jeg 3 gange min bolig, min familie, mine venner, min bil samt alt hvad jeg havde sparet op. For ikke at ende som hjemløs, og i en alder af 61-62 år var jeg tvunget til at tjene lidt ekstra på trods af sygdom og psykiske problemer. Det skal bemærkes at der aldrig havde været tale om fast indtægt, det var løse freelance arbejde som kunne svinge fra 0 timer i flere måneder til 10-15 timer på en uge.

Til oplysning: Den sociale pension jeg modtager i øjeblikket er på ca. kr. 7000,00 (syvtusinde) om måneden inkl. Boligstøtte. Den reelle pension uden boligydelsen er på under kr. 5500,00 om måneden."

Heroverfor har selskabet ved skrivelse af 29/6 2004 til nævnet anført:

"Det skal indledningsvis bemærkes, at selskabets vurdering af en nedsættelse af erhvervsevnen foretages på baggrund af en samlet vurdering af samtlige lægelige oplysninger om forsikredes helbredsmæssige forhold.

Der er tale om en selvstændig vurdering, og vi kan oplyse, at både udtalelse af 26. august 1993 fra psykolog S.P. og K. Kommunes anbefaling vedrørende tilkendelse af mellemste førtidspension dateret 25. januar 1994 er indgået i vurderingen.

Herudover foreligger oplysninger fra høreklinikken på Amtssygehuset R. og fra speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme J.K., samt endelig erklæring af 4. november 2003 fra speciallæge i øre-, næse- og halssygdomme J.T. I samtlige lægelige oplysninger beskrives, at forsikredes hørelse ligger indenfor normalområdet.

Vedrørende forsikredes indtægter fremgår det, at forsikrede har haft indtægter i årene 1999 til 2002. Der er som angivet i selskabets brev af 2. juni 2004 tale om beløb på mellem kr. 49.950,og kr. 131.447,- årligt i årene 2000, 2001 og 2002. Selskabet finder fortsat, at disse indtægter er udtryk for en ikke uvæsentlig resterhvervsevne, som forsikrede har været i stand til at udnytte i disse år. Det er i den forbindelse irrelevant, hvorledes det samlede timeantal har været fordelt over årets måneder.

Selskabet må således fastholde, at der ikke foreligger fornøden dokumentation for, at forsikrede kan anses for at være dækningsberettiget ved erhvervsevnetab i henhold til forsikringsbetingelserne."

Klageren har efterfølgende ved skrivelse af 4/7 2004 fremsendt audiogram fra B. Hospital. I skrivelsen oplyser klageren, at hans hørelse ikke ligger inden for normalområdet, og at det er nødvendigt at anvende to slags høreapparater.

Selskabet har på baggrund af klagerens skrivelse samt fremsendte audiogram anført følgende i skrivelse af 16/7 2004 til nævnet:

"Det skal indledningsvis bemærkes, at det audiogram dateret 1. juli 2004, der var vedlagt forsikredes brev, ikke har været forelagt selskabet før nu.

Da audiogrammet imidlertid alene viser et høretab i området mellem 1.000 og 8.000 hertz, er der ikke tale om nedsættelse af hørelsen i et omfang der normalt ville udløse behov for høreapparat. Selskabet finder på denne baggrund ikke, at det nye audiogram er udtryk for en så væsentlig ændring af forsikredes helbredstilstand, at det i sig selv kan begrunde en væsentlig ændring af forsikredes erhvervsmæssige situation.

Oplysningerne om forsikredes tinnitus er indgået i selskabets hidtidige vurdering.

Vedrørende forsikredes indkomstniveau må selskabet fastholde, at konstruerede normalfordelinger og gennemsnit er irrelevante. Den indkomst som forsikrede kan oppebære i løbet af et år må ses som et mindste-udtryk for den erhvervsevne som forsikrede har i perioden.

Endelig skal selskabet gøre opmærksom på, at vores vurdering er foretaget ud fra samtlige foreliggende oplysninger og tager udgangspunkt i den aktuelle situation.

Selskabet må således fastholde, at der ikke foreligger fornøden dokumentation for, at forsikrede kan anses for at være dækningsberettiget ved erhvervsevnetab i henhold til forsikringsbetingelserne.

Derudover kan selskabet i det hele henvise til brevene af 2. juni og 29. juni 2004."

Af speciallægeerklæring dateret den 41/1 2004 fremgår bl.a.:

"På Sampensions forespørgsel om funktionsniveau og erhvervsstatus må man konkludere følgende:

Tinnitus kan ikke objektiviseres, og man kan alene gå efter patientens beskrivelse af sin situation. Det må ligeledes understreges at vi ikke har nogen form for effektiv behandling af en sådan situation.

Tinnitus uden hørenedsættelse vil sædvanligvis ikke medføre noget større nedsættelse af funktionsniveau eller påvirket erhvervsstatus, og dette må formentlig også være tilfældet hos denne patient hvis man isoleret ser på hans beskedne høretab. Der er imidlertid en væsentlig psykisk overbygning, og jeg har ingen muligheder for at kvantitere og vurdere indflydelsen af denne psykiske situation.

Umiddelbart er patientens erhvervsstatus formentlig nedsat ganske betydeligt, men der er ingen basis i den foretagne undersøgelse for at patientens funktionsniveau og erhvervsstatus skulle være påvirk på i den grad patienten beskriver."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Definition af invaliditet**

1. Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne, og det skal være overvejende sandsynligt, at erhvervsevnen - trods lægelig behandling, omskoling, optræning eller uddannelse er og fortsat må anses for at være nedsat til 1/3 eller derunder.

2. Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

Nævnet udtaler:

Nævnet finder efter sin gennemgang af sagen ikke grundlag for at kritisere, at selskabet ikke har anset klagerens generelle erhvervsevne for nedsat med mindst 2/3.

Da betingelserne for udbetaling efter den tegnede livsforsikring således ikke er opfyldt,

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand

Underskrevet i formandens fravær

Henning Jønsson
direktør